

Jakub Burski

 0000-0001-8963-0727

Analiza sytuacji mniejszości homoseksualnej w Korei Południowej w XXI wieku na przykładzie programu *Merry Queer*

Abstrakt

Celem artykułu jest zbadanie zmieniających się postaw społecznych względem mniejszości homoseksualnej w Korei Południowej w XXI wieku. Przyjęto hipotezę, iż wizerunek osób homoseksualnych oraz par jedнопłciowych w społeczeństwie południowokoreańskim uległ ociepleniu na przestrzeni ostatnich lat, a świadczyć może o tym wzrost zainteresowania problemami powszechnymi dla mniejszości oraz powstawanie programów oraz seriali dotyczących problematyki par jedнопłciowych. Artykuł ma na celu odpowiedzieć na pytania badawcze: Jakie postawy rodziców względem homoseksualnych dzieci są ukazywane w mediach? Jakie poglądy względem par jedнопłciowych dominują w południowokoreańskim społeczeństwie? Czy na przestrzeni ostatnich lat odnotowano w telewizji wzrost popularności lub liczby produkcji zawierających wątek homoseksualny? Czego dotyczą główne problemy, z którymi borykają się osoby homoseksualne w Republice Korei Południowej? W analizie przyjęto metodę jakościową, poprzez analizę zachowań uczestników i komentarzy w odniesieniu do programu oraz metodę ilościową, jako analizę statystyk. Podstawą analizy jest program *Merry Queer*, zwłaszcza pojawiające się w nim problemy dotyczące osób homoseksualnych w gronie rodziny, jak i w samym społeczeństwie koreańskim, a także jego odbiór społeczny oraz badania opinii publicznej dotyczące mniejszości homoseksualnej w Korei Południowej w latach 2001–2021, przy czym szczególne znaczenie mają tu ankiety Koreańskiego Instytutu Badawczego Gallupa oraz Koreańskiego Serwisu Informacji Statystycznych KOSIS. Badaniu poddany został również rozwój i zwiększenie liczby produkcji z wątkiem homoseksualnym. Ramy czasowe pracy obejmują okres od początku XXI wieku do roku 2022, ponieważ w czasie pisania artykułu były to najświeższe dostępne dane.

Społeczeństwo Korei Południowej stopniowo przechodzi transformację pod względem akceptacji mniejszości homoseksualnej, a programy takie jak *Merry Queer*, mimo zarówno pozytywnego, jak i negatywnego odbioru, wpływają na zwiększenie świadomości społecznej i polepszenie sytuacji mniejszości. Jest to proces długotrwały, jednakże zmiany są coraz bardziej dostrzegalne.

Słowa kluczowe: Korea Południowa, mniejszość homoseksualna, społeczeństwo, zmiany społeczne, *Merry Queer*, prawa mniejszości seksualnych

Wstęp

Tematyka powiązana z mniejszościami seksualnymi oraz ich problemami jest stosunkowo nowym zagadnieniem w odniesieniu do nauk społecznych w Polsce, zwłaszcza w kontekście krajów dalekowschodnich. Południowokoreańskie społeczeństwo uznawane było za silnie konserwatywne, głównie ze względu na silny kolektywizm, sceptycyzm wobec indywidualizmu i wpływy konfucjańskie. Sytuacja ta ulega jednak drobnym przekształceniom w przeciągu ostatnich lat.

Artykuł powstał w celu zbadania tego, jakim zmianom ulegają postawy społeczeństwa koreańskiego w XXI wieku w stosunku do par jedнопłciowych i osób homoseksualnych. Aby przeprowadzić badania postawiono następujące pytania badawcze: Jakie postawy rodziców względem homoseksualnych dzieci są ukazywane w mediach? Jakie poglądy względem par jedнопłciowych dominują w południowokoreańskim społeczeństwie? Czy na przestrzeni ostatnich lat odnotowano wzrost popularności lub liczby produkcji zawierających wątek homoseksualny? Czego dotyczą główne problemy, z którymi borykają się osoby homoseksualne w Republice Korei Południowej? Pozwoliło to na zweryfikowanie hipotezy zakładającej, że wizerunek osób homoseksualnych oraz par jedнопłciowych w społeczeństwie uległ ociepleniu na przestrzeni ostatnich lat, a świadczyć może o tym wzrost zainteresowania problemami powszechnymi dla mniejszości oraz powstawanie programów oraz seriali dotyczących problematyki par jedнопłciowych.

Zmianę postaw społecznych zawdzięczać można m.in. działaniom aktywistów oraz wpływowi liberalnych mediów zachodnich, co przekłada się także na powstawanie inicjatyw, programów i seriali, które zawierają wątki dotyczące mniejszości seksualnych lub poruszają problemy i trudności pojawiające się w życiu osób ze społeczności LGBT. Jednym z tego typu programów jest *Merry Queer*, będący produkcją serwisu Wavve, w reżyserii Yoo Hong-seoka i Shim Hyung-juna, którego emisja rozpoczęła się w sierpniu

2022 roku¹. Uznawany jest on za pierwszy koreański reality show skupiający się na przedstawieniu codziennego życia trzech par LGBT funkcjonujących w kraju, w którym małżeństwa jedнопłciowe nie są uznawane, a członkowie mniejszości seksualnych nie posiadają wystarczającej ochrony prawnej².

Popularność koreańskich produkcji Boys Love w kontekście rozwoju społeczeństwa koreańskiego

Producent programu Lim Chang-hyuk miał na celu przedstawienie warunków życia osób biorących udział w programie w jak najbardziej naturalny sposób, pozwalając widzom na wyrobienie własnych opinii w odniesieniu do mniejszości seksualnych. Ze względu na rosnącą ostatnimi czasy popularność gatunku BL (Boys Love), który często przejawia fakty, Chang-hyuk zdecydował, że pragnie ukazać realia życia członków społeczności LGBT wraz z negatywnymi stronami ich życia oraz przyciągnąć uwagę do trudności, jakie napotykają.

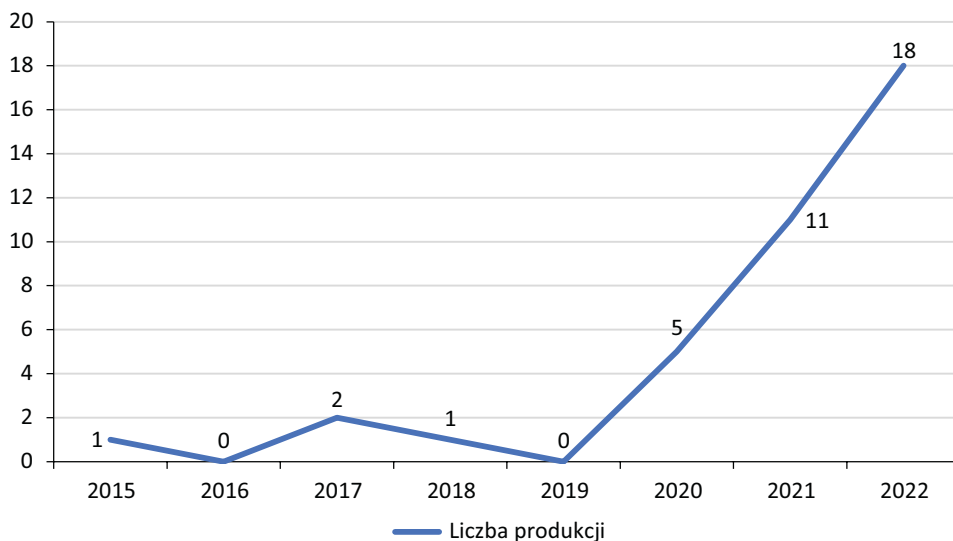
Dzięki tej produkcji platforma Wavve spotkała się ze zwiększoną ilością zakupów abonamentów w serwisie, które uzasadnić można popytem na produkcje skupione na wątku miłości nieheteronormatywnej, co obrazować może wykres 1. Przedstawia on liczbę produkcji z gatunku Boys Love, których data premiery przypada na konkretny rok w przedziale 2015–2022. Jak można zauważyć, w przeciągu ostatnich lat liczba produkcji zwiększyła się wielokrotnie. Przyczyn tego zjawiska szukać można zarówno w rosnącej popularności koreańskich produkcji na całym świecie, ale także w otwarciu się koreańskiego społeczeństwa na tematykę mniejszości seksualnych.

Świadczyć mogą o tym pozytywne opinie internautów koreańskich mówiące o tym, że społeczeństwo staje się bardziej progresywne i programy tego rodzaju są czymś świeżym w kategorii reality shows, zapełniającym zapotrzebowanie młodego pokolenia. Nie obyło się to również bez krytyki, zwłaszcza ze strony konserwatywnych wyznawców religijnych, twierdzących, że mogą mieć one zły wpływ na młodzież³.

¹ Serwis Wavve, *Merry Queer*, https://www.wavve.com/player/vod?contentid=C9901_C99000000090_01_0004.1 (dostęp: 17.01.2023).

² A. Chen, *Behind the Scenes of South Korea's Barrier-Breaking LGBTQ Reality Shows*, „Time”, 31.08.2022, <https://time.com/6209895/korea-lgbtq-merry-queer-his-man-vid-eo/> (dostęp: 17.01.2023).

³ S. Ha, *How South Korea Is Reacting to the First Gay Couple/Dating Reality Shows 'Merry Queer' and 'Man's Romance'*, Allkpop, 01.08.2022, <https://www.allkpop.com/article/2022/08/how-south-korea-is-reacting-to-the-first-gay-couple-dating-reality-shows-marry-queer-and-mans-romance> (dostęp: 17.01.2023).

Wykres 1. Liczba produkcji z gatunku Boys Love przypadająca na dany rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie MyDramaList, <https://mydramalist.com/search?adv=titles&ty=68&co=3&th=15263&re=2001,2023&so=date> (dostęp: 07.01.2023).

Postawy społeczeństwa koreańskiego wobec mniejszości homoseksualnej na podstawie programu *Merry Queer*

W celu dalszej analizy problemu należy skupić się na postawach, jakie reprezentują osoby należące do różnych grup społecznych pojawiające się w serialu, a także na danych statystycznych związanych z tematyką mniejszości seksualnych.

Opinie przedstawione w programie są różnorodne i w dużym stopniu zależą od stopnia poznania osoby należącej do mniejszości seksualnej. Przykładem, na który warto zwrócić uwagę, jest matka jednego z uczestników – Bo-sunga. Po tym, jak syn wyznał jej, że jest gejem, przez niemal miesiąc dochodziło do kłótni dotyczących orientacji mężczyzny i jego związku z Kim Min-junem. Przez ciągłe sprzeczki para oddaliła się od kobiety, jednak w trzecim odcinku programu zorganizowane zostało spotkanie między mężczyznami a matką Bo-sunga. W mowie ciała Min-juna dostrzec można było lęk, stres i ciągłe podenerwowanie⁴. Matka przeprosiła jednak za krzywdzące słowa oraz wyjaśniła,

⁴ Ch. Lim (producent), Odcinek 3. *Merry Queer* (2022), 40:00 min, Wavve 2022, https://www.wavve.com/player/vod?contentid=C9901_C99000000090_01_0004.1 (dostęp: 17.01.2023).

że zależy jej na szczęściu swojego dziecka i jego partnera, a jej głównym motywem działań był niepokój związany z przekonaniem o trudnościach, jakie na swojej drodze napotka para⁵.

Wizja matki dobrze oddaje sposób myślenia wielu rodziców martwiących się o swoje dzieci, nie będąc w stanie postawić się w ich sytuacji. Oczekują oni, że ich potomstwo postąpi zgodnie z heteroseksualnymi normami przyjętymi przez społeczeństwo, zawrze związek małżeński z osobą przeciwnej płci i będzie mieć dzieci, dlatego często „coming out” wywołuje silny bunt ze strony rodziców. Pragną jednak jak najlepiej dla swojej rodziny i z biegiem czasu są w stanie zaakceptować fakt innej orientacji dziecka oraz wspierać je niezależnie od podejmowanych przez nie wyborów. Nie jest to jednak regułą, zdarza się, że rodzice bezkompromisowo odrzucają możliwość, że ich syn lub córka należą do mniejszości seksualnej, udają, że o tym nie wiedzą i unikają rozmów na ten temat, żywiąc nadzieję, iż ulegnie to zmianie⁶.

Osoby niespokrewnione nie zawsze spoglądają na homoseksualistów równie przychylnie, co ich rodziny. Uczestniczka programu Lee Min-ju podzieliła się doświadczeniami ze swojego miejsca pracy, do którego uczęszczała przez dwa lata przed złożeniem wypowiedzenia. W momencie, w którym rozpowszechniły się plotki na temat jej orientacji, spotkała się z ogromną ilością obelg i negatywnych uwag kierowanych wprost do niej, związanych z jej orientacją i rodziną⁷. Podobnie para lesbijek – Im Ga-ram i Lee Seung-eun – starając się znaleźć firmę organizującą przyjęcia weselne, napotkały różnorodne reakcje. Pojawiły się jednostki, które otwarcie przyznawały, że nie zajmują się lub zrezygnowały z organizacji wesel par jedнопłciowych, lecz również na takie, które bez problemu przyjęły zlecenie organizacyjne⁸.

Oczywiście pojedyncze jednostki nie są w pełni miarodajną formą badania opinii publicznej, dlatego w dalszej części przybliżone zostały również badania społeczeństwa południowokoreańskiego przeprowadzone przez serwisy takie jak KOSIS czy Instytut Gallupa.

Według ankiety z roku 2021 udostępnionej przez Koreański Serwis Informacji Statystycznych KOSIS, wskaźnik akceptacji osób należących do środowiska LGBT jako sąsiadów wyniósł 26%, a jako współpracowników – 13,8%.

⁵ Ch. Lim (producent), Odcinek 4. *Merry Queer* (2022), 3:16 min, Wavve 2022, https://www.wavve.com/player/vod?contentid=C9901_C99000000090_01_0004 (dostęp: 17.01.2023).

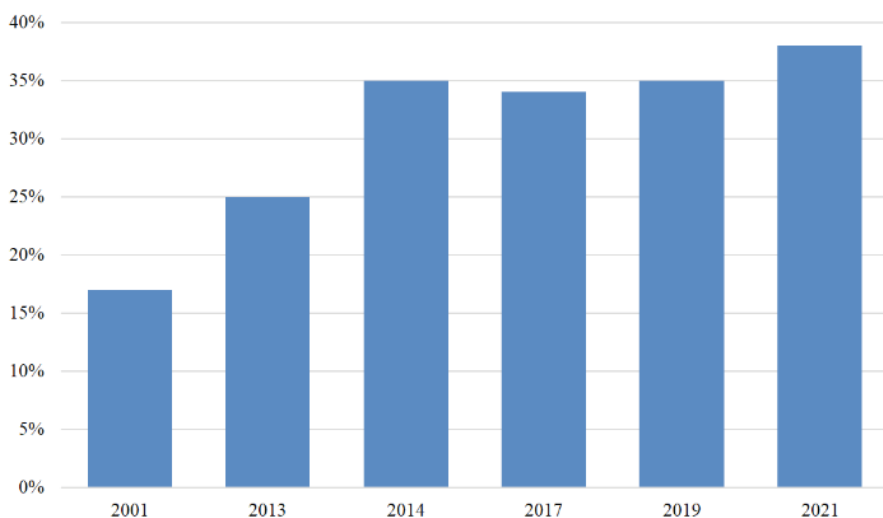
⁶ Ch. Lim (producent), Odcinek 3. *Merry Queer* (2022), 23:30 min, Wavve 2022, https://www.wavve.com/player/vod?contentid=C9901_C99000000090_01_0004.1 (dostęp: 17.01.2023).

⁷ Ch. Lim (producent), Odcinek 5. *Merry Queer* (2022), 9:25 min, Wavve 2022, https://www.wavve.com/player/vod?contentid=C9901_C99000000090_01_0004.1 (dostęp: 17.01.2023).

⁸ Ch. Lim (producent), Odcinek 1. *Merry Queer* (2022), 49:00 min, Wavve 2022, https://www.wavve.com/player/vod?contentid=C9901_C99000000090_01_0004.1 (dostęp: 17.01.2023).

Im bliższa relacja z grupami mniejszości seksualnych, tym wskaźnik osiągał niższe wyniki, ponieważ jedynie 5,3% respondentów odpowiedziało, że zaakceptowałyby ich jako przyjaciół i tylko 0,4% jako partnera. Wskazuje to na nieuzasadnione zachowania homofobiczne i w dalszym ciągu obecną w społecznej świadomości stygmatyzację „inności” związanej z orientacją seksualną⁹.

Niechęć do osób homoseksualnych nie jest jednak równoznaczna z zawiścią i propagowaniem nierówności. W ankiecie przeprowadzonej w 2021 roku przez Koreański Instytut Badawczy Gallupa poruszona została kwestia zwalniania pracowników ze względu na orientację seksualną: 81% respondentów zdecydowanie uznało takie zachowanie za nierozsądne, w porównaniu z rokiem 2001, kiedy liczba ta wyniosła jedynie 64%¹⁰.

Wykres 2. Poziom poparcia dla legalizacji małżeństw jedнопłciowych przez Koreańczyków w latach 2001–2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie Gallup Korea. Share of South Koreans supporting the legalization of same-sex marriages from 2001 to 2021, 20.05. 2021, Statista, <https://www-1statista-1com-10npp4e5u16f4.han3.lib.uni.lodz.pl/statistics/1131148/south-korea-approval-of-the-legalization-of-same-sex-marriages/> (dostęp: 18.01.2023).

⁹ KOSIS, *Acceptance of LGBT in Different Personal Relationships in South Korea in 2021*, Statista, 16.05.2022, <https://www-1statista-1com-10npp4e5u16f4.han3.lib.uni.lodz.pl/statistics/1131215/south-korea-acceptance-of-lgbt-in-different-relationships/> (dostęp: 18.01.2023).

¹⁰ Raport Gallupa, *Opinia Dzienna nr 448 (3.05.2021) – Ocena i uzasadnienie reakcji rządu na COVID-19, ustawodawstwo dotyczące małżeństw osób tej samej płci, świadomość homoseksualizmu*, Koreański Instytut Badawczy Gallupa, 20.05.2021, <https://www.gallup.co.kr/gallupdb/reportContent.asp?seqNo=1210> (dostęp: 18.01.2023).

Podobnie w latach 2001–2017 odsetek osób, które zgadzały się, iż osoby homoseksualne powinny mieć takie same możliwości zatrudnienia jak ogół społeczeństwa, wzrósł z 69% do 90%. Obie te statystyki wskazują na to, iż społeczeństwo koreańskie nie popiera traktowania osób homoseksualnych nierówno pod względem prawnym czy w środowisku pracy, stosując jako powód odmienną orientację seksualną¹¹.

Wykres 2 przedstawia procentowo liczbę osób w latach 2001–2021, które opowiedziały się za legalizacją małżeństw jedнопłciowych w Korei Południowej, a w badaniu wzięło udział 1001 osób powyżej 18 roku życia¹². Jak można zauważyć, w przeciągu ostatnich kilku lat odnotowano nieznaczny wzrost poparcia, jednakże w stosunku do sytuacji sprzed dwudziestu lat różnica wynosi aż 21 punktów procentowych. Co więcej, wynik wskazujący osoby przeciwnie legalizacji małżeństw homoseksualnych uległ zmniejszeniu, osiągając 52% (11% osób zarówno w roku 2001, jak i 2021 wstrzymało się od głosu), dzięki czemu po raz pierwszy różnica pomiędzy za i przeciw wynosiła mniej niż 20 punktów procentowych. Dodatkowo liczba zwolenników jest tym większa, im niższy jest wiek respondentów, co może wskazywać na możliwość zmiany podejścia społeczeństwa w przyszłości. Młodsze pokolenia reprezentują większy stopień otwartości, co generuje możliwość wprowadzenia realnej zmiany.

Sytuacja osób homoseksualnych w świetle prawa południowokoreańskiego

System prawny Korei Południowej, mimo przemian zachodzących w społeczeństwie, w dalszym ciągu nie posiada niezbędnych ogólnopństwowych regulacji obejmujących mniejszości seksualne. Przykładem sposobu, w jaki południowokoreański system prawny traktuje osoby należące do mniejszości może być przypadek pary mężczyzn z programu *Merry Queer*, którzy postanowili podjąć próbę rejestracji związku małżeńskiego, jednak od samego początku napotykali trudności, takie jak formularze nastawione jedynie na możliwość uzupełnienia ich przez pary heteroseksualne. Po wypełnieniu formularza certyfikatu małżeńskiego, urzędniczka zajmująca się rejestracją otwarcie poinformowała mężczyzn, że jedyne, co jest w stanie zrobić, to wprowadzić dane do systemu, jednak prawdopodobnie nie zostaną one nigdy zaakceptowane¹³.

¹¹ Ibidem.

¹² Ibidem.

¹³ Ch. Lim (producent), Odcinek 2. *Merry Queer* (2022), 34:30 min, Wavve 2022, https://www.wavve.com/player/vod?contentid=C9901_C99000000090_01_0004.1 (dostęp: 17.01.2023).

Zgodnie z przewidywaniami kobiety, nie udało im się zarejestrować swojego związku, co zmusiło parę do wyjazdu w tym celu poza granice kraju¹⁴.

Rząd Republiki Korei nie uznaje małżeństw osób tej samej płci – nawet jeśli zostały one zawarte poza granicami kraju, nie są respektowane przez koreański system prawny¹⁵. Z drugiej strony nie jest on w pełni nastawiony na dyskryminację mniejszości seksualnych, ponieważ zarówno zachowania homoseksualne nie są traktowane jako nielegalne, jak i nie istnieje obowiązująca cenzura w stosunku do treści powiązanych ze społecznością LGBT. Jedynym wyjątkiem jest zakaz stosunku analnego oraz „czynów nieprzyzwoitych” między personelem wojskowym zawarty w art. 92 Wojskowego Kodeksu Karnego Korei Południowej. Zgodnie z nim żołnierze na czynnej służbie mogą zostać skazani na karę pozbawienia wolności do dwóch lat, jednakże w 2022 roku Sąd Najwyższy Korei Południowej orzekł, iż dobrowolna aktywność seksualna osób tej samej płci nie może być uznawana za karalną, jeśli ma ona miejsce poza obiektami wojskowymi. Co więcej, główny sędzia Kim Myeongsu oświadczył, że współcześnie poglądy dotyczące postrzegania aktów homoseksualnych jako czynów nieprzyzwoitych oraz źródła upokorzenia i wstydu nie są uniwersalnym oraz właściwym standardem moralnym¹⁶.

W dalszym ciągu brakuje jednak przepisów w ogólnokrajowym prawie, które miałyby na celu ochronę przed dyskryminacją ze względu na orientację seksualną czy tożsamość płciową. Powoduje to pojawianie się przypadków znęcania się nad takimi jednostkami i ostracyzmu społecznego, zwłaszcza w odniesieniu do młodzieży i dzieci uczęszczających do szkół, a także osób dorosłych w środowisku pracy. Co więcej, pary jedнопłciowe nie mają też możliwości adopcji dzieci, podczas gdy osoby samotne, zgodnie z art. 10 Ustawy o szczególnych przypadkach adopcji, mogą tego dokonać¹⁷.

¹⁴ Ch. Lim (producent), Odcinek 8. *Merry Queer* (2022), 34:00 min, Wavve 2022, https://www.wavve.com/player/vod?contentid=C9901_C99000000090_01_0004.1 (dostęp: 17.01.2023).

¹⁵ U.S. Mission Korea, *Getting Married in Korea*, U.S. Embassy & Consulate in the Republic of Korea, 20.04.2022, <https://kr.usembassy.gov/services-getting-married-in-korea/> (dostęp: 18.01.2023).

¹⁶ *South Korea's Highest Court Overturns Military Convictions of Two Gay Soldiers*, „The Guardian”, 22.04.2022, <https://www.theguardian.com/world/2022/apr/22/south-koreas-highest-court-overturns-military-convictions-of-two-gay-soldiers> (dostęp: 29.03.2023).

¹⁷ Equaldex, *LGBT Rights in South Korea*, <https://www.equaldex.com/region/south-korea> (dostęp: 18.01.2023); M. Mitsanas, *South Korea's LGBTQ Community Confronts Crushing Headwinds in Fight for Equality*, NBC News, 28.11.2022, <https://www.nbcnews.com/nbc-out/out-news/south-koreas-lgbtq-community-confronts-crushing-headwinds-fight-equali-rcna57777> (dostęp: 18.01.2023); Stonewall, *South Korea, Stonewall Global Workplace Briefings 2018*, https://www.stonewall.org.uk/system/files/south_korea_global_workplace_briefing_2018.pdf (dostęp: 18.01.2023).

Mimo względnie neutralnego stosunku koreańskiego prawa w odniesieniu do mniejszości seksualnych, obywatele należący do społeczności LGBT czują się wykluczeni w swoim własnym kraju. Przedstawione przykłady obrazują główne problemy prawne w odniesieniu m.in. do podstawowych wolności i praw człowieka oraz standardu życia. Wygoda i komfort życia w kraju w dużym stopniu uzależnione są od możliwości podejmowania decyzji związanych chociażby z chęcią zawarcia związku małżeńskiego z wybranym partnerem.

Zakończenie

Społeczeństwo Republiki Korei, podobnie jak znacznej części krajów Azji Wschodniej, reprezentuje sobą silnie kolektywne postawy, unikając indywidualizmu, skupiając się na dobru wspólnym i jednoczesnemu podleganiu jasno zarysowanym normom społecznym. Może to stanowić powód do ostracyzmu skierowanego w stronę jednostek uznawanych za „odbiegające od normy” mniejszości seksualnych. Jednakże z biegiem czasu sposób postrzegania osób nieheteronormatywnych ulega polepszeniu, a problemy je dręczące zaczynają być wyraźniej dostrzegane.

Dzięki produkcjom takim jak *Merry Queer* osoby niezaznajomione z tematem mogą uzyskać podstawowe informacje na temat osób należących do mniejszości seksualnych i dotrzeć do obrazu niezniekształconego przez pryzmat negatywnych stereotypów. Co więcej, z uwagi na rosnącą liczbę produkcji poruszających wątek romansu homoseksualnego można zakładać, iż wzrasta popyt na seriale i programy tego rodzaju, a co za tym idzie, rośnie świadomość istnienia zarówno problemów, jak i samych osób homoseksualnych, oraz pojawia się szansa na ocieplenie wizerunku tej grupy.

Opinie na temat mniejszości w społeczeństwie koreańskim są jednak silnie zróżnicowane, przez co trudne jest utworzenie jednej wspólnej charakterystyki. Można natomiast dostrzec trend pokazujący, iż młodsze pokolenia są dużo bardziej otwarte na zmiany, w tym większą akceptację osób ze środowiska LGBT w swoim otoczeniu. W wielu wypadkach starsza część społeczeństwa wołałaby nie mieć do czynienia z osobami o odmienniej orientacji seksualnej oraz uznaje je za problematyczne. Podobne odczucia mogą dotyczyć rodziców dzieci homoseksualnych. W dużym stopniu, ze względu na niepokój o przyszłość swojego potomstwa, reprezentują wstępnie negatywne nastawienie do odmienności, w tym odmienniej orientacji seksualnej, jednak z czasem są w stanie postawić dobro i szczęście dzieci ponad konwencje społeczne.

Oprócz nietolerancji ze strony społeczeństwa, głównymi problemami dotykającymi mniejszości seksualne w Korei Południowej są brak uwarunkowań prawnych w odniesieniu do ochrony przed dyskryminacją oraz praw takich jak możliwość zawarcia związku małżeńskiego i adopcji dzieci w swoim kraju. Jednakże, biorąc pod uwagę badania Instytutu Gallupa, w przyszłości może dojść do zmiany panującego prawa w taki sposób, aby zaczęło ono obejmować również osoby i związki nieheteronormatywne.

Ogół przedstawionych wniosków wskazuje na to, iż sytuacja mniejszości seksualnych, w tym mniejszości homoseksualnej w Republice Korei jest stabilna i, choć w niewielkim stopniu, poprawia się z roku na rok. Nowe pokolenia społeczeństwa koreańskiego są coraz bardziej przychylne członkom środowiska LGBT, a rosnące zainteresowanie produkcjami poruszającymi wątki osób nieheteronormatywnych dodatkowo wspomaga szerzenie informacji i pozytywny obraz mniejszości.

Bibliografia

- Chen A., *Behind the Scenes of South Korea's Barrier-Breaking LGBTQ Reality Shows*, „Time”, 31.08.2022, <https://time.com/6209895/korea-lgbtq-merry-queer-his-man-video/> (dostęp: 17.01.2023).
- Equaldex, *LGBT Rights in South Korea*, <https://www.equaldex.com/region/south-korea> (dostęp: 18.01.2023).
- Gallup Korea, *Share of South Koreans Supporting the Legalization of Same-Sex Marriages from 2001 to 2021*, Statista, 20.05.2021, <https://www-1statista-1com-10npp4e5u16f4.han3.lib.uni.lodz.pl/statistics/1131148/south-korea-approval-of-the-legalization-of-same-sex-marriages/> (dostęp: 18.01.2023).
- Ha S., *How South Korea Is Reacting to the First Gay Couple/Dating Reality Shows 'Marry Queer' and 'Man's Romance'*, Allkpop, 01.08.2022, <https://www.allkpop.com/article/2022/08/how-south-korea-is-reacting-to-the-first-gay-couple-dating-reality-shows-marry-queer-and-mans-romance> (dostęp: 17.01.2023).
- KOSIS, *Acceptance of LGBT in Different Personal Relationships in South Korea in 2021*, Statista, 16.05.2022, <https://www-1statista-1com-10npp4e5u16f4.han3.lib.uni.lodz.pl/statistics/1131215/south-korea-acceptance-of-lgbt-in-different-relationships/> (dostęp: 18.01.2023).
- Lim Ch. (producent), *Merry Queer* (2022), Wavve.
- Merry Queer*, Serwis Wavve, https://www.wavve.com/player/vod?contentid=C9901_C99000000090_01_0004.1 (dostęp: 17.01.2023).

- Mitsanas M., *South Korea's LGBTQ Community Confronts Crushing Headwinds in Fight for Equality*, NBC News, 28.11.2022, <https://www.nbcnews.com/nbc-out/out-news/south-koreas-lgbtq-community-confronts-crushing-headwinds-fight-equali-rcna57777> (dostęp: 18.01.2023).
- MyDramaList, <https://mydramalist.com/search?adv=titles&ty=68&co=3&th=15263&re=2001,2023&so=date> (dostęp: 17.01.2023).
- Raport Gallupa, *Opinia Dzienna nr 448 (3.05.2021) – Ocena i uzasadnienie reakcji rządu na COVID-19, ustawodawstwo dotyczące małżeństw osób tej samej płci, świadomość homoseksualizmu*, Koreański Instytut Badawczy Gallupa, 20.05.2021, <https://www.gallup.co.kr/gallupdb/reportContent.asp?seqNo=1210> (dostęp: 18.01.2023).
- South Korea's Highest Court Overturns Military Convictions of Two Gay Soldiers*, „The Guardian”, 22.04.2022, <https://www.theguardian.com/world/2022/apr/22/south-koreas-highest-court-overturns-military-convictions-of-two-gay-soldiers> (dostęp: 29.03.2023).
- Stonewall, *South Korea, Stonewall Global Workplace Briefings 2018*, https://www.stonewall.org.uk/system/files/south_korea_global_workplace_briefing_2018.pdf (dostęp: 18.01.2023).
- U.S. Mission Korea, *Getting Married in Korea*, U.S. Embassy & Consulate in the Republic of Korea, 20.04.2022, <https://kr.usembassy.gov/services-getting-married-in-korea/> (dostęp: 18.01.2023).